

Oprindeligt var historien

Erik Valeur har som journalist været på alt fra DR til Press. Han begyndte først at skrive debutromanen, 'Det syvende barn', da han måtte opgive ideen om at følge syv adoptivbørn som journalistik. Og han blev lidt chokeret over, at det var sværere at skrive, end han troede.

INTERVIEW

Da Erik Valeur for 55 år siden stadig var baby, vågnede han hver morgen op blandt andre babyer. De var alle i samme situation. Deres mor var der ikke, og nogle af børnene ville aldrig få hende at se. Børnene var blevet overgivet til Mødrehjælpens spædbørnshjem i Skodsborg, fordi deres mor af den ene eller anden grund ikke var i stand til at tage sig af dem.

Et halvt år før Erik Valeur blev født, blev hans mor forladt af manden, hun dengang boede sammen med i Norge. Det udløste en depression.

»Min mor forsøgte at begå selvmord med sovepiller. Det betød, at hun sov i tre dage. Bagefter blev hun bragt tilbage til Danmark, hvor hun kom til at bo hos nogle gamle tanter i Nykøbing Falster. Det var jo modellen dengang. Hvis man var gravid uden for ægteskab, blev man sendt på landet, til barnet kom«, fortæller Erik Valeur.

Han kom selv til verden i september 1955, og på grund af moderens tilstand havnede han på Mødrehjælpens spædbørnshjem.

»Jeg var der i to år, og måske kan jeg huske lidt fra den tid, men eftersom jeg også i årene efter kom på besøg på spædbørnshjemmet sammen med min mor og min mormor, har jeg jo hørt mange adoptionshistorier. Jeg har altid vidst, at jeg var på børnehjemmet i de første to år, og derfor har emnet altid interesseret mig«, siger Erik Valeur.

Han havde imidlertid aldrig forestillet sig, at han på et tidspunkt skulle skrive en roman, hvor syv adoptionsbørns skæbner skulle være omdrejningspunktet.

Ideen var at behandle emnet adoptionsbørn journalistisk, hvad der ikke var så mærkeligt. Hvis man på forhånd kender hans navn, ved man også, at han har været en markant skikkelse i det journalistiske miljø i mere end 30 år. Han var med til at grundlægge månedsbladet Press, har været tilknyttet DR's dokumentarafdeling og de fleste store dagblade, ligesom han er en hyppigt brugt mediekritiker, bl.a. her i avisen.

»Jeg talte dengang med Viggo Clausen fra DR om, at det kunne være interessant at lave en montage til radioen. Der var plads til otte børn på en spædstue, og hvis vi kunne tage fire-fem af dem, som måske var blevet bortadopteret på nogenlunde samme tid, og følge dem til forskellige egne af landet, ville nogle af deres skæbner måske krydses på et tidspunkt. Den slags sker jo ved skæbnens indblanding. Vi fik bare aldrig sat gang i arbejdet, for det var midt i 1980'erne, og pludselig var jeg med til at sætte månedsbladet Press i gang«.

Interessen for børnehjemsbørn og

adoption holdt Erik Valeur imidlertid fast i. Det mærkede hans daværende kæreste også, så hun begyndte at spørge interesseret til hans tid som børnehjemsbarn. Om han for eksempel ikke havde tænkt over, om det nu også var helt godt, at han havde ligget der på en spædstue uden sin mor de første par år af sit liv.

Erik Valeur griner højt.

»Næh, det havde jeg sgu egentlig aldrig tænkt over. Det er typisk for mænd. Jeg havde jo levet i den lyse historie fra min mor, og det var måske også meget godt«, siger han.

Der var også andre mulige konsekvenser af hans børnehjemstid, han aldrig rigtig havde tænkt over, og som han faktisk først har tænkt igennem i løbet af de seneste par år, men det vender vi tilbage til.

I løbet af 1990'erne var det helt andre ting, der optog ham. Dengang var det de adopterede børns historie, han var interesseret i, og nu skulle den fortælles i magasinet Press. Da han og kollegerne gik i gang, opdagede de imidlertid, at de havde overset en vigtig detalje.

»Man kan ikke bare sådan finde tilbage til syv børn fra en spædstue. Hele systemet er bygget på, at de biologiske forældre ikke må kunne finde tilbage til børnene. På nogle af adoptivforeningernes hjemmesider kan man læse nogle ret hjerteskrærende historier, hvor forældre leder efter de børn, de engang adopterede væk. Derimod er det sådan, at børnene skal kunne finde tilbage til deres biologiske forældre, hvis de ønsker det«.

Adoptivbørn i Den Blå Avis

Da han og kollegerne fra Press opdagede, at ideen ikke kunne laves som planlagt, nøjedes de med at annoncere efter adoptivbørn i Den Blå Avis, og det lykkedes også at få kontakt med nogle stykker, og det blev, som Erik Valeur siger, en okay historie.

»Men det var jo ikke min idé. Jeg ville have, at børnenes spor skulle krydses som voksne, så det var skideirriterende«.

Kort efter tog han på ferie i Portugal, og mens han her fik hverdagen lidt på afstand, nåede han til den erkendelse, at hvis historien skulle laves, måtte han gøre det selv. Opfinde den fra bunden.

»Så opdagede jeg jo, at det var helt fantastisk. Som journalist skal man hele tiden holde sig til virkeligheden, men nu kunne jeg som en anden dukkefører selv bestemme, hvad personer skulle gøre eller sige«.

I løbet af den sommer fik han skrevet nogle skitser til romanen, men projektet blev lagt på is igen i nogle år, da han blev tovholder på det stort anlagte projekt 'Magtens bog', hvor 35 journalister skrev om magten i det danske samfund.

»I 2003 gik jeg i gang igen, og pludselig opdagede jeg, at det kan være svært at skrive. Jeg har ellers altid fået at vide, at jeg skriver glimrende, men nu kunne jeg

se, at man kan ikke som i den minimalistiske journalistik bare have folk, hvor der kommer holdninger ud af munden på dem. De har også et rum omkring sig, og man kan ikke bare klippe fra den ene til den anden person. Der skal også være noget imellem. Der er en scene, og personer bevæger sig gudhjælpemig også«.

Bygger på egne erfaringer

Han gik imidlertid i gang med at skrive, og han prøvede sig først af på et af de barndomskapitler, han vidste skulle med i romanen. Det foregår i Søborg og bygger i vidt omfang på hans egne erindringer. Det måtte være et godt sted at lægge ud, mente han. Da teksten var færdig, viste han den til sin kæreste, men det stod hurtigt klart, at hun ikke fandt hans forfatterforsøg optimalt.

»Det kan man roligt sige. Hendes ansigtsudtryk sagde alt«.

Erik Valeur griner igen højt.

Dengang indså han, at han måtte starte forfra. Han havde masser af bøger på hylterne. Alt fra Hemingway og Dostojevskij til krimier og thrillere. Lidt tilfældigt plukkede han romanerne ud af reolen. Hvad var det, forfatterne gjorde, når de satte en scene eller lod dialoger fortsætte i det uendelige?

»Det viste sig selvfølgelig, at der ikke var nogen sandhed, for alle forfattere har deres helt egen måde at skrive på, men for mig var det en slags mesterlære hjemme hos mig selv sammen med en hel masse bøger. Det gik der flere år med, og det skyldes måske det chok, jeg fik ved at opdage, at man som journalist ikke bare uden videre kan hoppe over i skønlitteraturen«.

Nu har han imidlertid taget springet. Fuldstændig. Næsten 700 sider fylder romanen 'Det syvende barn', hvor han lader syv spædbørns skæbner gribe ind i hinanden, samtidig med at han – som den samfundskritiske journalist, han også er – forsøger at sige noget om det danske samfund, som det ser ud i dag.

»Jeg ville gerne have, at der skulle være spænding i historien, for jeg er selv vild med gode spændingsbøger. Jeg har aldrig tænkt, at det skulle være dårligt, at en bog havde en spændingsopbygning. Hvis nogen skulle synes det, ville jeg gerne tage det med, hvis det kunne få dem til at læse nogle af bogens andre historier. De samfundskritiske og de satiriske historier«.

Uden at afsløre for meget om plottet i 'Det syvende barn', kan man godt fortælle, at handlingen følger syv spædbørn, fra de bliver født på Rigshospitalet i 1960'erne, til de havner på spædbørnshjemmet Kongslund i Skodsborg, hvorfra de kommer videre til adoptionsfamilier. De kender ikke deres fortid, og nogle af dem ved ikke engang som voksne, at de er adopterede.

»Dengang var rådet til forældrene, at de skulle fortælle børnene, at de var adopteret. Hvis ikke de fik beskeden ind med modernælken, skulle det i hvert fald ske, når de var gået over til flaske. Meget tidligt skulle forældrene begynde fortællingen om, at børnene ikke var deres egne. Men mange gjorde det ikke, fordi de var bange for, at kærligheden så ville blive mindre. Min egen onkel fik det at vide på sin mors dødsleje, da hun fortalte, at han i

Jeg ville gerne have, at der skulle være spænding i historien, for jeg er selv vild med gode spændingsbøger

Erik Valeur

Journalist og forfatter.

Født 2. september 1955.

Har været journalist på Berlingske Tidende, DR og Information og mediekommentator på Politiken og Jyllands-Posten.

Er i dag journalist på Forbrugerrådets medlemsblad, Tænk. I 1985 var Erik Valeur medstifter af månedsbladet Press. Han har skrevet flere bøger blandt andre 'Stop pressen' (1993), '60 skarpe skud mod pressen' (2007) og 'Ministerbetjening. En journalistisk hvidbog om offentlighedsloven' (2010) sammen med Lars Rugaard.

Har sammen med kollegaer modtaget Cavlingprisen i 1987 og 1995 og flere andre priser.

Research: Politikens Bibliotek

virkeligheden ikke var hendes søn. Det var et chok for ham, for han var fyldt 50«.

En hæklet babysok

I 'Det syvende barn' dukker sandheden også overraskende op for nogle af personerne. Hele Kongslund-affæren begynder, da en ledende embedsmand i Nationalministeriet, der står for integrationspolitikken, en dag får et brev, som blandt andet indeholder en hæklet babysok. Vedlagt er også et gammelt billede fra Kongslund Børnehjem af syv små babyer, som ventede på at finde et nyt hjem.

Samme brev dukker op flere steder. Blandt andet hos en anløben journalist, som har mistet al troværdighed, fordi han engang fik frikendt en palæstinensisk mand for en række forbrydelser, hvorefter det viste sig, at manden rent faktisk var en rendyrket skurk.

Brevet antyder, at Kongslundhjemmet har dækket over magtfulde personer i samfundets top. At hjemmet har skånet eliten for skandalen er at søge for, at uønskede børn fra ægteskabelige sidespring blev ekspederet videre ud i verden. Journalisten i romanen synes, det lyder meget sandsynligt, eftersom børnehjemmet i årevis har fået særdeles stor økonomisk opbakning fra regeringen.

»Der var jo nogle rigtig store årgange af bortadopteret børn efter krigen. Alene i 1948 var der ifølge Mødrehjælpens statistik 1.850 børn. Det faldt gradvis i årene derefter, men selvfølgelig må der have været nogen, der var noget ved musikken, som brugte bortadoption til at lægge låg på en sag. Det blev der da snakket om«, siger Erik Valeur.

Han kan selv huske, at hans mor og mormor talte om den slags, når de havde været på Mødrehjælpens børnehjem på besøg.

I romanen bruger han helt bevidst den mulige konspiration som en slags guirlande, der snor sig gennem handlingen, og det er på ingen måde en tilfældighed, at embedsmanden, der får det første brev om Kongslund-affæren, sidder centralt i Nationalministeriet, som står for integrationspolitikken, for det er et område, han som journalist har dækket meget tæt.

»Jeg ville gerne have en embedsmand på et område, hvor man afviser asylansøgere. På den måde kunne jeg se, hvad der skete med ham, når jeg udforskede, hvordan han selv havde haft det som barn. Jeg

